

PROGRAM STRUČNOG ISPITA ZA ZVANJE RESTAURATORA KAMENA

1. OPĆI DIO

I. USMENI DIO ISPITA

Usmeni dio ispita sastoji se iz sljedećeg predmeta:

1. Osnove državnog i pravnog poretka Republike Hrvatske, te zakonodavstvo Republike Hrvatske u području muzejske djelatnosti i zaštite i očuvanja kulturnih dobara.

Sadržaj predmeta: Ustav Republike Hrvatske, radno zakonodavstvo i propisi, zakonodavstvo u kulturi

Literatura:

1. Ustav Republike Hrvatske // »Narodne novine«, br. 85/2010 (pročišćeni tekst) i 5/2014 – Odluka Ustavnoga suda Republike Hrvatske
2. Zakon o sustavu državne uprave // »Narodne novine«, br. 150/11, 12/13, 93/16 (Čl. 53.-59. Državna uprava u županiji, gradu, općini).
3. Zakon o ustrojstvu i djelokrugu središnjih tijela državne uprave // »Narodne novine«, br. 93/16 Čl. 14. (Djelokrug Ministarstva kulture)
4. Zakon o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi // »Narodne novine«, br. 33/01., 60/01- vjerodostojno tumačenje, 129/05, 109/07, 125/08, 36/09, 150/11, 144/12, 19/13, 137/15) Čl. 18.-23. (Samoupravni djelokrug, općine, grada i županije)
5. Zakon o radu // »Narodne novine«, br. 93/14 (Glave I. i II, članci 1-25., 28., 29., 53-72., 101.-106., 112-130.)
6. Zakon o muzejima // »Narodne novine«, br. 110/15, s pripadajućim Pravilnicima.
7. Zakon o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara // »Narodne novine«, br. 69/99, 151/03, 157/03 – ispravak, NN 87/09, 88/10, 61/11, 25/12, 136/12, 157/13, 152/14) s pripadajućim Pravilnicima.
8. Zakon o arhivskom gradivu i arhivima // »Narodne novine«, br. 105/97, 64/00 i 65/09
9. Zakon o kulturnim vijećima // »Narodne novine«, br. 48/04, 44/09 i 68/13.
10. Zakon o knjižnicama // »Narodne novine«, br. 105/97, 5/98, 104/00 i 69/09 Čl. 1.-12., 28. i 45.
11. Europska kulturna konvencija // "Narodne novine", Međunarodni ugovori br. 6/94
12. Konvencija o zaštiti i promicanju raznolikosti kulturnih izričaja // "Narodne novine", Međunarodni ugovori br. 5/07.
13. Konvencija o zaštiti svjetske kulturne i prirodne baštine // „Narodne novine“, Međunarodni ugovori br. 12/93, UNESCO, Pariz, 23. studenoga 1972. godine.
14. Konvencija o zaštiti arhitektonskog blaga Europe // „Narodne novine“, Međunarodni ugovori br. 6/94, Vijeće Europe, Granada, 3. listopada 1985. godina
15. Europska konvencija o zaštiti arheološke baštine (revidirana) // „Narodne novine“, Međunarodni ugovori br. 4/04 i 9/04 objava, Vijeće Europe, Valetta 16. siječnja 1992. godina.
16. Konvencija UN o pravu mora // „Narodne novine“, Međunarodni ugovori br. 9/2000 čl. 303.
17. Konvencija o zaštiti podvodne kulturne baštine // „Narodne novine“, Međunarodni ugovori br. 10/04., UNESCO, Pariz, 2. studenoga 2001. godine
18. Konvencija o zaštiti nematerijalne kulturne baštine // „Narodne novine“, Međunarodni ugovori br. 5/05 i 5/07

19. Okvirna konvencija Vijeća Europe o vrijednosti kulturne baštine za društvo /"Narodne novine", Međunarodni ugovori br. 5/07.
20. Europska konvencija za zaštitu audiovizualne baštine //„Narodne novine“, Međunarodni ugovori br. 5/07.
21. Konvencija o mjerama zabrane i sprječavanja nedozvoljenog uvoza, izvoza i prijenosa vlasništva kulturnih dobara //„Narodne novine“, Međunarodni ugovori br. 12/93., Pariz, 14. studenoga 1970. godine.
22. UNIDROIT-ova Konvencija o ukradenim ili nezakonito izvezenim kulturnim dobrima //„Narodne novine“, Međunarodni ugovori br. 5/2000 i 6/02., Rim, 24. lipnja 1995. godine.
23. Konvencija za zaštitu kulturnih dobara u slučaju oružanog sukoba i Protokol u vezi sa zabranom izvoza kulturnih dobara s okupiranih teritorija //„Narodne novine“, Međunarodni ugovori br. 12/93 i 6/02, Haag, 14. svibnja 1954. godine.
24. Drugi Protokol uz Konvenciju za zaštitu kulturnih dobara u slučaju oružanog sukoba //„Narodne novine“, Međunarodni ugovori br. 11/05., Haag, 26. ožujka 1999. godine.
25. Konvencija o europskim krajobrazima // „Narodne novine“, Međunarodni ugovori br. 12/02
26. Uredba Vijeća (EZ) br. 116/2009 od 18. prosinca 2008. o izvozu kulturnih dobara (kodificirani tekst)
27. Provedbena Uredba Komisije (EU) br. 1081/2012 od 9. studenog 2012. za potrebe Uredbe Vijeća (EZ) br. 116/2009 o izvozu kulturnih dobara (kodificirani tekst)
28. Direktive i drugi akti Europske unije o zaštiti kulturne baštine
29. Preporuke UNESCO-a o zaštiti kulturne baštine.
30. Povelje i Preporuke ICOMOS-a i ICOM-a.
31. Statuti Međunarodnog savjeta za muzeje UNESCO-a (ICOM), 2007., <http://icom.museum/statutes.html>.

2. POSEBNI DIO

I. PISMENI DIO ISPITA

Pismeni dio ispita polaže se sukladno čl. 6. i 22. Pravilnika o uvjetima i načinu stjecanja stručnih zvanja u muzejskoj struci („Narodne novine“, br 97/10).

II. USMENI DIO ISPITA

Usmeni dio ispita sastoji se iz četiri predmeta:

1. Suvremene metode konzervatorsko-restauratorske zaštite muzejske građe*

Sadržaj predmeta:

- Kratki povijesni pregled restauriranja kamena
- Geologija: vulkanske, taložne i metamorfne stijene, geološke formacije
- Petrografska analiza: generalna analiza, detaljna analiza
- Uzroci propadanja kamena: atmosferski, kemijski i biološki utjecaji; mehanička oštećenja; oštećenja potresom; oštećenja požarom; strukturalna oštećenja; pogrešni restauratorski zahvati
- Metode popravka konsolidacije oštećenja: dijagnostika, uklanjanje vanjskih uzroka šteta, zamjena nepovratno oštećenog kamena, izbor kamena za popravke, konsolidacija

strukturalnih oštećenja, korištenje umjetnog kamena, uklanjanje željeznih sidrenja i pravilno sidrenje kamena

- Žbuka: sastav, analiza, fugiranje
- Tradicionalne metode obrade kamena
- Konsolidacija i zaštita površine kamena
- Čišćenje kamena
- Čišćenje bojanog kamena
- Konzervacija kamenih spomenika u crkvama
- Konzervacija kamenih spomenika u muzejima
- Izrada dokumentacije kamenih spomenika
- Konstruktivni elementi
- Kalupi

Obavezna literatura:

1. Feilden, B. M. Uvod u konzerviranje kulturnog naslijeđa. Zagreb: Društvo konzervatora Hrvatske, 1981.
2. Farmakovski, M. V. Konzerviranje i restauriranje muzejskih zbirki. Zagreb: Gipsoteka, 1949.
3. Plenderleith, H. J.; Werner, A. Konzervacija muzejskih predmeta i umjetnina. // Konzerviranje i restauriranje muzejskih predmeta / ur. Antun Bauer. Zagreb: Muzejski dokumentacioni centar, 1974.
4. Popović, D.; Malinar, H. Restauratorski radovi na lumbaradskoj psefizmi i natpisu iz Starigrada na Hvaru. // Godišnjak zaštite spomenika kulture Hrvatske. 10 (1984.), 11 (1985.), str. 151.
5. Malinar, H. Faksimiliranje i konzerviranje Godečajevo nadvratnika iz Crkve Sv. Križa u Ninu. // Godišnjak zaštite spomenika kulture Hrvatske. 4 (1978.), 5 (1979.), str. 209.
6. Malinar, H. Čišćenje kamenih spomenika kulture. // Klesarstvo i graditeljstvo. 9, 1/2 (1998.), str. 28.
7. Malinar, H. Smjernice za konzervatorsko-restauratorske radove na kamenu. // Klesarstvo i graditeljstvo. 7, 1/2 (1996.), str. 23.
8. Crnković, B.; Šarić, Lj. Građenje prirodnim kamenom. Zagreb: Rudarsko-geološki naftni fakultet, 1992.
9. Crnković, B. Geološka građa i petrografski sastav Hrvatske. // Histria Antiqua. 3 (1997.), str. 11.
10. Crnković, B. Zagađenost kamena katedrale sulfatima pod djelovanjem sulfatno kiselih kiša. // Naša katedrala. Zagreb: Odbor Zagrebačke nadbiskupije za obnovu katedrale, 1999.
11. Šarić, Lj. Čišćenje kamena vapnenca. // Klesarstvo i graditeljstvo. 2, 1 (1991.), str. 38.
12. Ženko, T.; Tomašić, I.; Peček, N. Čišćenje arhitektonskog kamena. // Klesarstvo i graditeljstvo. 4, 3/4 (1993.), str. 54.
13. Balent, J. Čišćenje i zaštita arhitektonskog kamena. // Klesarstvo i graditeljstvo. 6, 3/4 (1995.), str. 49.
14. Klarić, M. Kiparska tehnologija. Split: Intra, 1999.
15. Džaja, N. Tradicionalna obrada kamena klasičnim alatima. Split: Umjetnička akademija Sveučilišta u Splitu, 1999.
16. Pleško, J. Fotogrametrijsko snimanje katedrale. // Naša katedrala. Zagreb: Odbor Zagrebačke nadbiskupije za obnovu katedrale, 2000.
17. Doprinos laboratorijskih istraživanja u konzervatorsko-restauratorskim radovima: seminar, Muzej Mimara, Zagreb, 21.4. 1999. Zagreb: Hrvatski restauratorski zavod, 1999.

Preporučena literatura:

Lazzarini, L.; Tabasso, M. L. Il restauro della pietra. Padova: CEDAM, 1986.

ICOMOS-ISCS - Illustrated glossary on stone deterioration patterns.

Knjigu je moguće besplatno preuzeti na službenim stranicama ICOMOS-STONE

<http://iscs.icomos.org/glossary.html>

2. Osnove muzejske dokumentacije

Sadržaj predmeta:

- Muzeološka funkcija istraživanje – dokumentiranje; principi dokumentiranja; osnovni oblici dokumentacije u muzeju: inicijalna ili ulazna (knjiga ulaza) i trajna (inventarna knjiga, katalog muzejskih predmeta, knjiga izlaza); osnovni postupci dokumentiranja: inventarizacija (upisivanje u inventarnu knjigu i nanošenje ili pridruživanje inventarnog broja muzejskom predmetu) i katalogizacija; osnovne vrste podataka: tekstualni i vizualni; stvaranje i obrada vizualnih podataka - fototeka; standardi u muzejskom okolišu; standardi podataka za obradu muzejske građe; kontrola nazivlja prigodom obrade muzejske građe – liste pojmova, klasifikacije i tezaursi; zaštita muzejske dokumentacije.

Obavezna literatura:

1. Pravilnik o sadržaju i načinu vođenja muzejske dokumentacije o muzejskoj građi. // Narodne novine, br. 108/02.
2. Pravilnik o uvjetima i načinu ostvarivanja uvida u muzejsku građu i muzejsku dokumentaciju. // Narodne novine, br. 115/01.
3. Tuđman, Miroslav. Dokumentalistika: Rječnik odabranih pojmova. // Obavijest i znanje. Zagreb: Zavod za informacijske studije, 1990. Str. 155-231.
4. Međunarodne smjernice za podatke o muzejskom predmetu: CIDOC-ove kategorije podataka. Zagreb: Hrvatsko muzejsko društvo, 2000. (izdano kao prilog Vijesti muzealaca i konzervatora, 1/4, 1999.)

Preporučena literatura:

Maroević, Ivo. Dokumentacija. // Uvod u muzeologiju. Zagreb: Zavod za informacijske studije, 1993. Str. 189-199.

3. Muzeografija

Sadržaj predmeta:

- Definicija muzeografije,
- Primjena muzeološke teorije u muzejskoj praksi,
- Postupnost nastajanja stalnoga postava ili povremene izložbe, od ideje do realizacije postava.
- Uloga muzeografskih pomagala u vizualizaciji izložbe ili stalnog postava,
- Obrada muzejske građe,
- Poznavanje osnovnih propisa o vođenju inventara i principima dokumentiranja muzejskih predmeta.
- Praktični rad u zbirkama, osnove poznavanja, čuvanja i fizičke zaštite predmeta

Obvezna literatura:

1. Maroević, Ivo. Muzeografija i muzej. // Uvod u muzeologiju. Zagreb: Zavod za informacijske studije, 1993. str. 70 -88.
2. Šola, Tomislav. Eseji o muzejima i njihovoj teoriji / prema kibernetičkom muzeju. Zagreb: HNK ICOM, 2003.

3. Muzejska izložba (tema broja). // *Informatica museologica*. 34, 3 / 4, 2003.
4. *The Manual of Museum Exhibitions*. Ed. by Barry Lord and Gail Dexter Lord. AltaMira Press. Canada. 2002.
5. Izazov za muzealce: muzeološko školovanje i stručno usavršavanje (tema broja). // *Informatica museologica*. 34, 1 / 2, 2003.
6. Dean, David. *Museum exhibition: theory and practice*. London; New York: Routledge. 1994.
7. Novi postavi (tema broja). // *Informatica museologica*. 25, 1 / 4, 1994.
8. Novi stalni postavi u muzejima i galerijama poslije Domovinskog rata (tema broja). // *Informatica museologica*. 30, 1 / 4, 1999.
9. *Osnove zaštite i izlaganja muzejskih zbirki*. Zagreb: Muzejski dokumentacijski centar, 1993.

Preporučena literatura:

1. Lord, Barry. *The Manual of Museum Learning*. AltaMira Press. Canada. 2007.
2. *Museografia didactica / coordinatores Joan Santacana Mestre, Nuria Serrat Antoli*. – Barcelona: Ariel, 2005.
3. Šojat Bikić, Maja. Mašić, Boris. Evaluacija izložbe *Dobro mi došel prijatelj – Viki Glovacki* na temelju provedenog istraživanja među posjetiteljima / korisnicima. // *Informatica museologica*. 37, 1 / 4, 2006. str. 125 – 132.
4. Belcher, Michael. *Exhibitions in museums*. Leicester; London: Leicester University Press, 1992.
5. Mensch, Peter van. Muzeji i autentičnost. // *Informatica museologica*. 16, 3 / 4, 1985. str. 2 – 4.
6. Maroević, Ivo. Zamjena za muzejske predmete: (tipologija i definicija). // *Informatica museologica*. 16, 3 / 4, 1985. str. 5 – 6.
7. *Museum Practice*, magazine. London : Museums Association (MP website: www.museumsassociation.org/mp)
8. *Museums Journal*. London : Museums Association (MJ website: www.museumsassociation.org/mj&_IXPOS_=_mahead3)